

Gemeente Huizen
t.a.v. de gemeenteraad
Graafwichman 10
1276 KB HUIZEN

Onderwerp: vragen fractie Christen Unie
ROM Utrecht en ROM – NH

Huizen: 21 mei 2021

VERZONDEN 17 JUNI 2021

Uw brief van:

Nummer: 1189218

Uw kenmerk:

Bijlagen:

Bij beantwoording van deze brief, graag datum, nummer en onderwerp vermelden.

Geachte raadsleden,

Op 21 mei 2021 hebben wij vragen van de fractie Christen Unie ontvangen over de ROM Utrecht en Noord-Holland. Deze vragen worden gesteld naar aanleiding van een recent webinar van de ROM Utrecht.

Als achtergrond wordt in de brief aangegeven dat er per april 2021 een start gemaakt is voor een ROM Noord-Holland waarbij het uitgangspunt is dat alle gemeenten in Gooi en Vechtstreek daar onder vallen. Volgens de Provincie Noord-Holland zou er een breed draagvlak zijn onder gemeenten voor de ontwikkeling van de ROM, maar moet daarover wel nog door de gemeenteraden formeel besloten worden in het tweede kwartaal 2021. Dit zou ook financiële gevolgen hebben. Ook wordt in de brief de bijdrage van de gemeente Hilversum van 1 miljoen euro genoemd waarmee de gemeente Hilversum één van de oprichters en aandeelhouders van de ROM Utrecht is.

De beantwoording van de vragen vindt plaats overeenkomstig artikel 47 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2015. Dat betekent dat de vragen schriftelijk binnen 30 dagen worden beantwoord, de beantwoording in afschrift aan alle raadsleden wordt gezonden (via de griffier) en de vragen en beantwoording worden geagendeerd voor de eerst volgende raadsvergadering.

In deze brief treft u de beantwoording aan. Aan de beantwoording gaat telkens de door u gestelde vraag vooraf.

1. Zowel ROM Utrecht als ROM Noord-Holland rekenen Gooi en Vechtstreek, en dus Huizen, tot hun werkgebied. Terwijl je als gemeente maar kan deelnemen in één ROM. De huidige situatie lijkt ons daarom ongewenst en vraagt om duidelijkheid over tot welke ROM Huizen en de Gooi en Vechtstreek behoort. Bent u dat met ons eens?

Daar zijn wij het mee eens. Uiteraard wachten wij hier nadere duidelijkheid voor af. Hierover zijn wij ook met de regio Gooi en Vechtstreek in overleg. Wel willen wij het volgende aan u meegeven.

Algemene informatie achtergrond ROM (Noord-Holland)

Een ROM zorgt voor investeringen en innovatie in de regionale economie. In totaal zijn er nu acht ROM's in Nederland. Alleen in Noord-Holland bestaat nog geen ROM. De oprichting van een ROM Noord-Holland voor de MRA is mede het gevolg van de herstelmaatregelen op landelijke en Europese schaal rond de coronacrisis en een doorontwikkeling van de plannen voor Invest-MRA. Een ROM maakt het mogelijk om efficiënter gebruik te maken van landelijke of Europese regelingen en fondsen die de economie stimuleren en helpen uit de crisis te komen. Budgetten die het Rijk bijvoorbeeld beschikbaar stelt, komen via de ROM's in de regio's terecht. De overheden in de MRA willen de ROM Noord-Holland vooral inzetten om het herstel na de coronacrisis sneller te laten verlopen en om de energietransitie en de omslag naar een circulaire economie te stimuleren.

Voorgeschiedenis

Eind 2019 en begin 2020 is vooral in regionaal verband bezien of deelname aan de ROM Utrecht en toen nog Invest MRA (nu ROM Noord-Holland) gewenst was en of deelname voldoende onderbouwd kon worden. Dit moest toen leiden tot een standpunt van de gemeenteraad.

Toegelicht werd dat beiden platforms elkaar versterken qua financieringsmogelijkheden en complementair zijn aan elkaar. Ook zou ROM Utrecht (meer gericht op MKB) een bredere scope hebben qua sectoren. ROM Utrecht zou zich richten op projecten met een bijdrage tussen de 250.000 euro en 2,5 miljoen euro. Invest MRA zou zich richten op projecten met een bijdrage tussen 2,5 en 5 miljoen euro. Op deze wijze zou een zogenaamde 'financieringstrap' gerealiseerd kunnen worden.

De discussie was destijds om vanuit de gemeenschappelijke regeling Gooi en Vechtstreek financieel deel te nemen. Van belang voor een eventueel positief advies over deelname was of de meerwaarde van deelname vanuit de gemeenschappelijke/ landelijke opgave goed beargumenteerd kon worden. Uit deze verkenning en toen aangedragen voorbeelden bleek dat deelname vooral vanuit een bepaalde solidariteit werd gewenst. De meerwaarde kon niet SMART worden gemaakt. Ook waren de aangedragen voorbeelden vooral van toepassing op andere gemeenten. Ook ging het om deelname voor een periode van 25 jaar, waarbij het niet duidelijk was welke kosten en risico's voor rekening van de gemeente Huizen zouden komen. Uitgegaan werd van een revolverend fonds. Er is echter ook een risico dat de fondsen niet of zeer beperkt revolverend zijn; in geval van een negatief rendement wordt bij de gemeenten geïncasseerd. Dit beïnvloedt ook het weerstandsvermogen van de gemeente en dat is dus een aanmerkelijk risico.

Uiteindelijk is gelet op het voorgaande het standpunt ingenomen om zo mogelijk op een later moment, aan de hand van bewezen meerwaarde, alsnog te bezien of deelname gewenst is. Aangezien het onderwerp destijds van de agenda is afgevoerd heeft het toen niet geleid tot een raadsvoorstel.

2. Welke stappen gaat u ondernemen om helderheid te verschaffen welke ROM de Gooi en Vechtstreek, en dus Huizen, tot zijn werkgebied mag rekenen?

Wij zijn hierover in overleg getreden met de regio Gooi en Vechtstreek en hebben gevraagd wat nu de vervolgstappen zijn. Vanuit de regio Gooi en Vechtstreek hebben wij begrepen dat ze bij ons terugkomen zodra er meer duidelijkheid is.

Uit het document voor de inrichting van een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Noord-Holland blijken bepaalde wijzigingen ten opzichte van de eerdere Invest MRA. Zo wordt gesproken over een bredere scope en aansluiting bij EZK. De mate waarin bedrijven in Huizen kunnen worden bediend is echter de vraag. Ook is de financiering onvoldoende duidelijk.

3. Dat onze gemeente tot het werkgebied van een ROM wordt gerekend, houdt niet in dat we ook actief participant zijn of worden van een ROM. Wat is het standpunt of de inzet van de gemeente Huizen ten aanzien van deelname aan een ROM?

Zoals hiervoor aangegeven was de insteek begin 2020 er op gericht om later, aan de hand van eventueel bewezen meerwaarde, alsnog te bezien of deelname gewenst is.

Ten aanzien van de ROM Utrecht valt in ieder geval op dat zij los van eventuele deelname al bereikbaar zijn voor bedrijven (ook uit Huizen). Zo bleek ook uit het initiatief URECA dat ondernemers ondersteuning biedt in Corona tijd. De ROM Utrecht beheert inmiddels twee fondsen die beide investeren in startups, scale-ups en innovatieve MKB-ers. Daarnaast verzorgt de ROM Utrecht programma's voor jonge ondernemers waarin zij hun business case verder kunnen uitwerken en kunnen toetsen. Ondernemers die al wat verder zijn en de stap naar het buitenland durven te wagen worden geholpen met advies en het leggen van contact met (netwerken van) bedrijven in het buitenland.

4. Als u overweegt deel te nemen aan een ROM:

a. In welke ROM overweegt u te participeren? Die van Utrecht of die van Noord-Holland? Kunt u eventuele keus of voorkeur toelichten. Wat zijn de afwegingen?

Het eerder ingenomen standpunt was om vooralsnog niet deel te nemen. Op dit moment zijn ons geen andere gegevens bekend dan de gegevens die hebben geleid tot het eerdere (voorshands) afwijzende standpunt.

b. Zou u hierbij ook willen ingaan op het feit dat inmiddels Hilversum – een grote gemeente in onze regio – al verbonden is aan en medeoprichter is van de ROM Utrecht, en het niet logisch is dat de Regio of de gemeenten in de regio straks in twee verschillende ROM's participeren, omdat de ROM juist regionale ontwikkeling nastreeft.

Dit nemen wij mee bij de gewenste opheldering maar zie hiervoor ook de beantwoording bij vraag 1.

c. Wat is naar de mening van het college het verschil of de toegevoegde waarde van de ROM voor onze gemeente en regio ten opzichte van de MRA?

Zie hiervoor de beantwoording bij vraag 1.

5. Als u overweegt deel te nemen aan een ROM: wanneer kunnen wij een voorstel hierover in de raad tegemoet zien?

Zoals uit de beantwoording blijkt overwegen wij nog niet om deel te nemen. Zodra ons standpunt wijzigt, zullen wij u vragen hierover besluiten te nemen.

6. Als u overweegt deel te nemen aan een ROM: wat zijn de kosten die hiervoor begroot zijn of worden?

Begin 2020 ging het om een bijdrage van € 2,5 miljoen vanuit de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek voor Invest MRA en € 2,5 miljoen vanuit de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek voor ROM Utrecht. Zoals aangegeven is hiermee niet ingestemd en is aangegeven dat aan de hand van bewezen meerwaarde bezien zal worden of deelname op een later moment gewenst is. Nadere gegevens hebben wij hier nog niet over ontvangen.

7. Welke rol ziet u voor de Regio wat betreft bovenstaand dilemma en eventuele deelname van onze gemeente en/of Regio aan een ROM? En wordt hierover overleg gevoerd in de Regio?

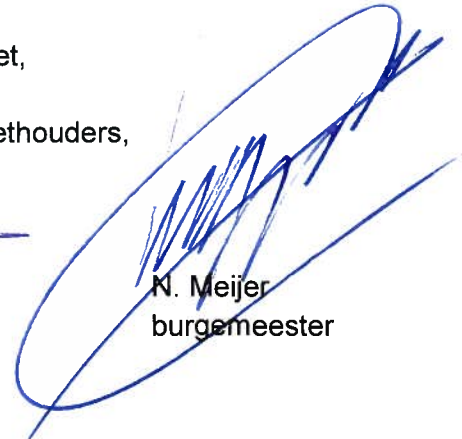
Om deze vraag goed te kunnen beantwoorden is eerst meer informatie nodig.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

P.W.J. Veldhuis
gemeentesecretaris

N. Meijer
burgemeester

Vragen ROM Utrecht en Noord-Holland

Aan: Het college van de gemeente Huizen

Van: Marijke Terlouw, ChristenUnie

Betreft: Raadsvragen op grond van artikel 47 van het reglement van orde voor de vergaderingen en overige werkzaamheden van de raad

Datum: 19 mei 2021

Geacht college,

Een aantal weken terug ontvingen wij als raadsleden een uitnodiging om een webinar bij te wonen van de ROM Utrecht. De uitnodiging betrof alle raadsleden in Gooi en Vechtstreek omdat de Gooi en Vechtstreek onder het werkgebied van de ROM Utrecht valt, zo was de toelichting, en zo staat dat ook in het jaarplan van ROM Utrecht.

Daarnaast is per april 2021 een eerste start gemaakt voor een ROM Noord-Holland, en daar vallen de gemeenten in Gooi en Vechtstreek eveneens onder, zo is het uitgangspunt. Volgens de provincie Noord-Holland is er breed draagvlak onder de gemeenten voor de ontwikkeling van de ROM, maar moet daarover wel nog door de gemeenteraden formeel besloten worden in het tweede kwartaal van 2021¹. Ook heeft dit financiële gevolgen voor gemeenten, omdat een bijdrage voor het benodigde kapitaal wordt verwacht.

Nog punt van aandacht is dat de gemeente Hilversum een van de oprichters en aandeelhouders is van de ROM Utrecht, en daar ook onlangs extra geld – namelijk 1 miljoen euro – voor beschikbaar heeft gesteld.

Dus kort samengevat zijn er twee ROM's – Utrecht en Noord-Holland – die onze gemeente en de hele regio Gooi en Vechtstreek tot hun werkgebied rekenen, en een Gooise gemeente – Hilversum – die al deelneemt in de ROM Utrecht.

Dit alles maakt dat wij als ChristenUnie Huizen de volgende vragen hebben.

1. Zowel ROM Utrecht als ROM Noord-Holland rekenen Gooi en Vechtstreek, en dus Huizen, tot hun werkgebied. Terwijl je als gemeente maar kan deelnemen in één ROM. De huidige situatie lijkt ons daarom ongewenst en vraagt om duidelijkheid over tot welke ROM Huizen en de Gooi en Vechtstreek behoort. Bent u dat met ons eens?
2. Welke stappen gaat u ondernemen om helderheid te verschaffen welke ROM de Gooi en Vechtstreek, en dus Huizen, tot zijn werkgebied mag rekenen?
3. Dat onze gemeente tot het werkgebied van een ROM wordt gerekend, houdt niet in dat we ook actief participant zijn of worden van een ROM. Wat is het standpunt of de inzet van de gemeente Huizen ten aanzien van deelname aan een ROM?
4. Als u overweegt deel te nemen aan een ROM:
 - a. In welke ROM overweegt u te participeren? Die van Utrecht of die van Noord-Holland? Kunt u eventuele keus of voorkeur toelichten. Wat zijn de afwegingen?
 - b. Zou u hierbij ook willen ingaan op het feit dat inmiddels Hilversum – een grote

gemeente in onze regio – al verbonden is aan en medeoprichter is van de ROM Utrecht, en het niet logisch is dat de Regio of de gemeenten in de regio straks in twee verschillende ROM's participeren, omdat de ROM juist regionale ontwikkeling nastreeft.

- c. Wat is naar de mening van het college het verschil of de toegevoegde waarde van de ROM voor onze gemeente en regio ten opzichte van de MRA?
5. Als u overweegt deel te nemen aan een ROM: wanneer kunnen wij een voorstel hierover in de raad tegemoet zien?
6. Als u overweegt deel te nemen aan een ROM: wat zijn de kosten die hiervoor begroot zijn of worden?
7. Welke rol ziet u voor de Regio wat betreft bovenstaand dilemma en eventuele deelname van onze gemeente en/of Regio aan een ROM? En wordt hierover overleg gevoerd in de Regio?

Wij verzoeken u om schriftelijke beantwoording van onze vragen. Mocht schriftelijke beantwoording niet voorafgaand aan de raadsvergadering van 3 juni a.s. lukken, dan zouden we mondelinge beantwoording tijdens deze raadsvergadering op prijs stellen.

Met vriendelijke groet,
Namens de fractie van de ChristenUnie

Marijke Terlouw

Bijlage:

1. Uitgangspunten voor de inrichting van een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) voor Noord-Holland.

Uitgangspunten voor de inrichting van een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) voor Noord-Holland

Stand van zaken rond de oprichting van een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) in Noord-Holland.

In december 2020 heeft het college Provinciale Staten geïnformeerd over het provinciale voornemen om samen met Noord-Hollandse gemeenten en het ministerie van EZK op korte termijn een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) op te richten. De aanleiding hiervan is 1) de start in 2019 van het landelijke fonds Invest-NL, dat een investeringskapitaal van € 1,7 miljard heeft voor risicodragende bedrijfsinvesteringen op het gebied van energietransitie en circulaire economie, en 2) de huidige coronacrisis. Met de ROM wil de regio samen met het Rijk werken aan de transitieopgaven van de economie en aan een duurzaam herstel van de coronacrisis.

- Op 30 maart 2021 heeft het college ingestemd met de uitgangspunten voor de inrichting van de ROM. Hierbij gaat het college uit van oprichting van de ROM per 1 juli 2021 en van een provinciaal aandelenbelang van € 40 miljoen.

Onder gemeenten is breed draagvlak voor de ontwikkeling van de ROM. Hoewel gemeenten door de crisis in een moeilijke financiële positie verkeren, vormt diezelfde crisis een belangrijke aanleiding om te willen deelnemen aan de ROM. Onder meer gemeenten in Noord-Holland Noord (NHN) willen daarom versneld toetreden. Ook is zichtbaar dat sommige gemeenten die in een eerdere fase niet wilden toetreden tot het 'groene fonds' Invest-MRA, deelname aan de ROM wel overwegen vanwege de bredere scope en aansluiting bij EZK.

De besluitvorming over toetreding tot de ROM bij gemeenten bevindt zich in verschillende stadia. Het formele besluit tot toetreding vindt in Q2 in de gemeenteraden plaats. Veel gemeenten hebben in hun begroting 2021 wel al een reservering opgenomen voor het benodigde kapitaal en heeft positieve besluitvorming in het college plaatsgevonden.

In Noord-Holland Noord werken 7-8 gemeenten aan een structuur om gezamenlijk aandeelhouder te worden in de ROM – waarschijnlijk een STAK (stichting administratiekantoor). Hiermee vertegenwoordigen zij wel de gehele regio NHN. De gezamenlijke inleg zal circa 11 miljoen bedragen.

De provincie is met (een vertegenwoordiging van) de MRA en NHN in gesprek met het ministerie van EZK over rijksdeelname in de ROM. Dat is een voorwaarde om een ROM te kunnen zijn. Het Rijk overweegt een deelname in de ROM voor circa € 32 miljoen. Deze bijdrage komt voort uit een landelijke fondsversterking voor bestaande ROM's à € 150 miljoen, die staatssecretaris Keijzer vorig jaar heeft aangekondigd vanwege de coronacrisis. De verdeling van deze middelen over Nederland gebeurt op basis van het Bruto Regionaal Product.

Voortgang oprichtingsdocumenten

Na de kwartiermakersfase in 2020 is in 2021 de nieuwe fase tot oprichting van de ROM ingegaan. Er is een concept-bedrijfsplan voor de ROM opgeleverd. Dit zal in het 2^e kwartaal voor besluitvorming in GS en PS voorgelegd worden. Hetzelfde geldt voor de colleges en raden van gemeenten en het besluitvormingstraject bij het Rijk. Uit dit bedrijfsplan worden ook de statuten, investeringsreglementen en aandeelhoudersovereenkomst afgeleid. Het bedrijfsplan zal ook informatie bevatten over de exit-strategie voor aandeelhouders.

Uitgangspunten voor de inrichting van de ROM, uitgaande van de oprichting per 1 juli 2021

- 1) Conform de wens van de provincie om een organisatie op te richten die een bredere aanpak heeft dan het ontwerp van het voormalige 'groene fonds' Invest-MRA en om recht te doen aan de eerdere toezeggingen uit de regio voor deze groene ambities, **krijgt de ROM 2 fondsen**, elk in een separate BV.

De inleg / storting in de ROM wordt volgens een vooraf gemaakte verdeling verspreid over de 2 fondsen. De storting van het ministerie van EZK is gelabeld voor specifiek 1 van de 2 fondsen. Hiermee komt er:

- Een **Transitiefonds** voor grootschalige investeringen in primair energietransitie en circulaire economie
 - Een **mkb-fonds** van circa 60 miljoen, primair bedoeld voor kleinschaliger investeringen in groei en innovatie van MKB.
- 2) Het uitgangspunt van de provinciale inleg is een 50% - 50% verdeling over beide fondsen. Hier is wel enige flexibiliteit nodig, zodat de opbouw van beide fondsen beter kan worden ingevuld. Dit is van belang vanwege onder meer de cofinancieringseisen van EZK voor de rijksbijdrage in het mkb-fonds.
 - 3) Het bedrijfsplan behelst het oprichten van de '**basisversie**' van de ROM per 1 juli 2021, conform de wens van de provincie en enkele gemeenten, en geeft daarbij ook een doorkijk naar een verbreding van de ROM in de jaren na de oprichting. De ROM bij oprichting is een ROM die complementair is aan het huidige 'ecosysteem' van economische instrumenten: bijvoorbeeld PDENH, Innovatiefonds NH, Akef, PIM Noord-Holland, Ontwikkelingsbedrijf NHN en Amsterdam Economic Board. Met deze organisaties zal de ROM samenwerkingsovereenkomsten sluiten.

Dit voorkomt op de korte termijn discussies over organisatorische vervlechting of concurrentie. Tegelijkertijd blijft hiermee voor de langere termijn de mogelijkheid tot integratie en meer efficiency open. Wel is reeds voorzien dat het beheer van de CoronaOverbruggingsLening (COL) en mogelijk een deel van de uitvoering van de MIT-regeling wordt ondergebracht bij de ROM.

- 4) **Ticketsize**: de bandbreedte van de ticketsize is 0,3 – 5 miljoen voor beide fondsen, uit het oogpunt van eenduidigheid. Voor het Transitiefonds wordt echter opgenomen dat 90% geïnvesteerd moet worden in grote tickets (> 2 miljoen). Met name hier zit namelijk een investeringsgat, ook om de toeleiding naar Invest-NL goed te organiseren (Invest-NL investeert vanaf 5 miljoen). Daarbij wordt ook ingebouwd dat PDENH en Akef (A'dam Klimaat- en Energiefonds) voorrang krijgen ten opzichte van het Transitiefonds bij tickets onder de 2 miljoen. Dit om overlap en concurrentie te voorkomen.
- 5) **Focus**: het Transitiefonds kent dezelfde focus als het ontwerp voor Invest-MRA kende: investeringen in energietransitie en circulaire economie. Dit is analoog aan en aanvullend op het landelijke Invest-NL.

Het mkb-fonds richt zich op de economische prioriteiten van de regio's – exclusief energietransitie en circulair (die zitten bij het Transitiefonds). Het aantal prioriteiten is groot, daarom is het voorstel om bij start het zwaartepunt te leggen op 3 prioriteiten: high-tech (inclusief AI en digitalisering), life sciences & health en agrifood.

Dit zijn sterke innovatieve sectoren in Noord-Holland en hiermee sluit het mkb-fonds tegelijkertijd goed aan bij het 'missiegedreven' innovatiebeleid van het Rijk en rijksregelingen. Met deze focus krijgt de ROM de mogelijkheid om economische steun vanuit de fondsen te koppelen aan bredere opgaven in de provincie. Bijvoorbeeld, AI en digitalisering kunnen worden verbonden met smart mobility, life sciences & health aan leefbaarheid en agrifood aan de voedseltransitie.

- 6) Overheden die in het 2^e kwartaal 2021 besluiten tot **toetreding** worden op 1 juli aandeelhouder en zijn daarmee 'founding member' van de ROM. Overheden die besluiten deel te gaan nemen, maar hiervoor nog niet de middelen hebben gereserveerd, worden 'aspirant-participant'. Dit betekent dat zij uiterlijk toetreden en storten op 1 januari 2022. In de tussentijd hebben zij geen bevoegdheden uit hoofde van aandeelhouderschap, maar worden zij wel actief geïnformeerd over de inrichting van de ROM. Na 1 januari 2022 zal er waarschijnlijk 1 of 2 keer per jaar de mogelijkheid zijn om toe te treden.
- 7) Het **fondsbeheer** van het Transitiefonds zal via een aanbesteding worden aangesteld. Dit is conform analyses t.b.v. van het risicoprofiel. Het fondsmanagement voor het mkb-fonds zal onderdeel uitmaken van het salarisgebouw (bekostigd uit de exploitatiebijdragen).
- 8) De ROM krijgt een Raad van Commissarissen die toezicht houdt op het fondsmanagement. Sturing vanuit de provincie is primair gericht op de kaders voor het fondsmanagement (investeringsreglementen voor de 2 fondsen), werving en selectie van de directie van de ROM en benoeming van RvC. Dit is conform de werkwijze bij andere ROM's in Nederland.

Het proces van oprichting van de ROM, in samenspraak met Noord-Hollandse gemeenten en het ministerie van EZK, uitgaande van de oprichting per 1 juli 202, ziet er als volgt uit:

- 22 april 2021 – bespreking uitgangspunten inrichting in B-agenda PS-commissie EFB
- April / mei 2021 – oprichtingsbesluit in GS
- 14 juni 2021 – oprichtingsbesluit in EFB
- 28 juni 2021 – oprichtingsbesluit in PS
- Juli 2021 – oprichting ROM

Bij de besluitvorming zullen de bepalingen in de Kadernota Verbonden Partijen gehanteerd worden. Daarbij zal aan PS een kredietvoorstel worden voorgelegd.